

Martina Drijverová

ČEŠTÍ PANOVNÍCI BYLI TAKY JENOM LIDI

Zajímavosti ze života českých vládařů

 P R E S S

Martina Drijverová

Čeští panovníci byli taky jenom lidi

Zajímavosti ze života českých vládařů

Computer Press
Brno
2011

Čeští panovníci byli taky jenom lidi

Zajímavosti ze života českých vládařů

MARTINA DRIJVEROVÁ

Computer Press, a.s., 2010. Dotisk prvního vydání.

Ilustrace: Vojtěch Otčenášek

Odborná korektura: František Čapka

Jazyková korektura: Sabina Konečná

Vnitřní úprava: Martin Vlach

Sazba: Martin Vlach

Obálka: Martin Vlach

Odpovědná redaktorka: Eva Mrázková

Technická spolupráce: Irena Rozvoralová

Technický redaktor: Martin Vlach

Produkce: Petr Baláš

Computer Press, a. s.,

Holandská 3, 639 00 Brno

Objednávky knih:

<http://knihy.cpress.cz>

distribuce@cpress.cz

tel.: **800 555 513**

ISBN 978-80-251-2683-7

Prodejní kód: KD0273

Vydalo nakladatelství Computer Press, a. s., jako svou 3724. publikaci.

© Computer Press, a.s. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

Obsah

Úvod	5
Vratislav II.....	7
Přemysl Otakar I.	10
Václav I. Jednooký.....	14
Přemysl Otakar II.....	18
Václav II.....	22
Václav III.....	26
Rudolf Habsburský.....	30
Jan Lucemburský.....	33
Karel IV.	37
Václav IV.	41
Zikmund Lucemburský.....	44
Ladislav Pohrobek.....	48
Jiří z Poděbrad.....	51

Vladislav Jagellonský	55
Ludvík Jagellonský	58
Ferdinand Habsburský	61
Rudolf II.	64
Ferdinand II. Habsburský	68
Ferdinand III.	71
Leopold I.	74
Karel II.	78
Marie Terezie	82
Josef II.	86
Leopold II.	90
František I.	93
Ferdinand Dobrotivý	96
František Josef I.	99

Vládli v naší zemi.

Někteří lépe, jiní hůř.

Králové a císaři.

Vedli války, jezdili do bitev, řešili spory...

Drželi se pevně svých názorů – nebo je taky den ze dne měnili.

Prožívali dny slavné a veselé... i dny nešťastné a smutné.

Měli přátele i nepřátele, milovali i nenáviděli.

Měli různé chutě a záliby.

Čeští panovníci.

Měli velkou moc.

Ale byli to taky jenom lidi – jako my ostatní.

O tom je tahle knížka.

Vratislav II.

(???–1092)

Vratislav II. byl nepochybně zajímavý muž. Stal se prvním *korunovaným* králem v Čechách. Nebylo to ovšem jen tak, na trůn (a to jen knížecí) původně usednout neměl! Knížetem byl totiž jmenován jeho nejstarší bratr Spytihněv II. Ten se lidem líbil, neboť byl – jak praví kronikář – *velmi krásný, vlasy temnější nad tmavou smůlu, vousy dlouze splývající a tvář měl veselou...*

Půvab ovšem s povahou nesouvisí, Spytihněv byl vzteklý a protivný, věčně se přel s matkou... a s poctivostí si příliš hlavu nelámal. Bratrům, kteří dostali panství na Moravě (takzvané úděly), pozemky bez váhání odebral a vyštval sourozence ze země. Vratislav prchal s matkou, co nejrychleji mohl, povídalo se totiž, že jsou ohroženi nejen na majetku, ale i na životě. Vrahy bylo v té době snadné najmout...

Manželku, pobývající v té době v Olomouci, už s sebou Vratislav vzít nestihl. Muselo jí to být líto, asi se taky bála, co s ní bude... Netrvalo dlouho, zemřela, a s ní i dosud nenarozené děťátko. Chuděra, ani se neví, jak jmenovala, snad Marie. Možná taky, že Kateřina...

Vratislav se uchýlil do Uher, ke dvoru Ondřeje I. Usoudil, že bez ženy muži dobře není, proto se oženil podruhé, s uherskou princeznou Adlétou.

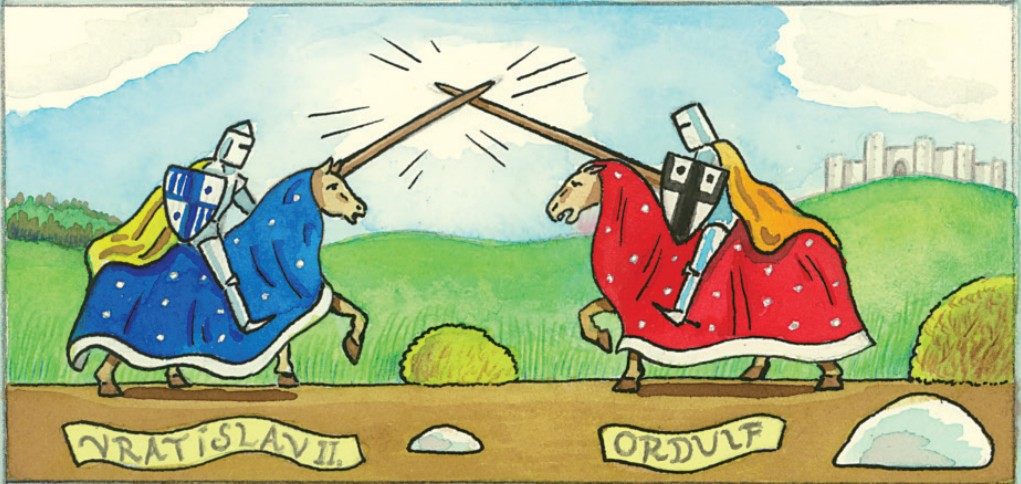
Netrvalo dlouho, karty se obrátily: z ničeho nic Spytihněv zemřel. Bylo mu jen 30 let a umřel *za nejasných okolností* – šly zvěsti, že se o to Adléta jaksi přičinila. Tedy že ho nechala zavraždit. Ale jisté to není, jisté je, že roku 1061 na Hromnice nastoupil Vratislav II. na knížecí stolec. Lidu se též líbil: měřil kolem 180 cm, což bylo na tu dobu strašně moc, měl orlí nos, vysoké čelo a krásné oči. Byl také značně vzdělaný. Na rozdíl od Spytihněva měl ale smířlivou povahu – bratry povolal z vyhnanství domů a dokonce jim vrátil (již

VRATISLAV II.

SPYTIHNĚV III.

poněkud zpustlá) území čili úděly na Moravě. Možná proto se dodnes nařiká nad „těžkým údělem“...

Moravě Vratislav velice přál: roku 1063 tam obnovil v Olomouci biskupství – čímž zdůraznil knížecí moc. Zatím bylo totiž biskupství jen v Praze.

V roce 1063 se kníže vyznamenal i jinak: na turnaji, který se konal na počest německého krále a římského císaře Jindřicha IV. v Kolíně, přemohl samotného Ordulfa, což byl dosud neporažený rytíř. Na Jindřicha to pochopitelně udělalo dojem. A velice stál o to, aby se Vratislav postavil na jeho stranu v boji s papežem, hlavou katolické církve. Ten měl vůči Jindřichovi takové výhrady, že krále a císaře proklel – a pro jistotu jmenoval protikrále. Jindřich ovšem také nebyl troškař: když ty krále, tak já si jmenuji papeže... Vypukl zmatek: dva králové, dva papeži, kdo se v tom má vyznat? Jen boj to vyřeší!

V této chvíli vsadil Vratislav na Jindřicha. A dobře udělal. Jindřich spor vyhrál a příteli Vratislavovi udělil v roce 1085 královský titul. Bohužel jen jemu, nebyl to titul dědičný. Takže Vratislavovi potomci (měl jich devět, po smrti Adléty se totiž oženil potřetí s polskou Piastovnou Svatavou) na královskou korunu sáhnout nemohli. Co dělat! Aspoň se pyšnili tatínkem, neohroženým rytířem a lovcem. Lov se ale Vratislavovi stal osudným: při jedné štvanci spadl z koně a zlámal si žebra. Dlouho ležel na lůžku, nastaly komplikace, nejspíš zápal plic... takže roku 1092 Vratislav II. zemřel. První český korunovaný král! Budiž mu čest a sláva.

✱ ✱ ✱

Přemysl Otakar I.

(1155–1230)

Český kníže, co „*dal českému státu pevné hranice*“. Přišel na svět někdy v roce 1155. Přesnější datum neznáme, víme jen to, že byl synem krále Vladislava II. a Judity Durynské. Jaké bylo jeho dětství? Bůh ví. Žádné zprávy se o tom nedochovaly. Ani v dospělosti nezačal nejlépe – žil totiž ve vyhnanství. Jistě není jednoduché ztratit domov... Nicméně ve vyhnanství, na dvoře míšeňských Wettinů, našel Přemysl Otakar ženu – Adlétu Míšeňskou. Ta mu (během času ovšem) porodila čtyři děti: syna Vratislava a dcery Božislavu, Hedviku a Markétu. Markéta se později proslavila – provdala se za dánského krále Waldemara II. a získala si srdce všech poddaných. Nutno říci, že byla moc hezká a vlídná a Dánové jí přejmenovali na Dagmar, čili *Paní dne*. Dokonce na ni složili píseň, v překladu se v ní zpívá: *Dagmar přišla do vlasti i plesá Dánsko věrně, rolník, měšťan blaze žil bez daně a berně, ta panna přijela ze slavné české země...* Hezké, že? Na Markétu tedy mohl být Přemysl Otakar I. pyšný. Zato se synem Vratislavem nijak dobře nevycházel, ten chlapec asi musel jít otci silně na nervy.

Přemysl Otakar I. žil sice ve vyhnanství, ale co se děje doma, to mu lhostejné nebylo. Od poloviny osmdesátých let 12. století začal zasahovat do záležitostí českých zemí. Tak se vydal hájit přemyslovské zájmy na Moravu (vyslal ho nevlastní bratr, vládnoucí kníže Bedřich). Došlo tam mezi Přemyslem Otakarem I. a knížetem Konrádem Otou u Loděnic ke kruté bitvě... ale Přemysl Otakar I. vyhrál. A když pak za pár let Konrád Ota zemřel, došlo k dalšímu boji. Přemysl Otakar I. totiž odmítl uznat za českého knížete Václava, syna Soběslava II., a povstal proti němu.